

Mossèn Joan Hakolimana, rector de la Seu

Il·lustració: Maria Picassó.

Formalment es diu Jean, Jean Hakolimana, però li podeu dir Joan, i des de fa cinc anys és el rector de la Seu. El recordeu segur perquè volta sempre amunt i avall entre la Seu, el Carme i l'església de Sant Andreu, a l'Hospital. Sempre amb un posat afable, acostuma a somriure. I sí, és un ruandès ben negre: va néixer l'any 1974 a Gisenyi, al nord del país, allà als Grans llacs, tocant la frontera del Congo. Va arribar al món després de sis germanes, últim fill d'una llar musulmana. Però la descoberta de Jesús el va impactar tant -«i em segueix impactant», recalca- que l'home es converteix al catolicisme i, al darrere, ho fa tota la família: encara avui té dues germanes monges. Els estudis de secundària els farà al seminari menor i continuarà després al major, fins a arribar a la facultat de Teologia i Filosofia. Cada escola en un lloc diferent, fins a voltar per tot Ruanda. L'any 2000 és ordenat sacerdot i el destinen a Kivuye. Recorda que aquells anys es va fer un tip de casar parelles entre tutsis i hutus «i jo els he beneït a tots! Perquè la clau del conflicte de Ruanda no és ètnica sinó econòmica, i els interessos internacionals són el veritable origen del *tinglado*: només cal estudiar les riqueses naturals que s'acumulen entre el Congo i el seu entorn a Ruanda o Burundi...!». Hakolimana, que també treballarà cinc anys a la presó, ho recorda com un temps duríssim, després del genocidi de 1994 i la guerra civil. I té present que Flors Sirera havia estat assassinada molt a prop d'allà, per silenciar tot el que havia vist. Després encara farà un curs com a cap d'estudis en una escola, però al capdavant tria fer un canvi d'aires i conèixer món. «A França o Bèlgica m'hauria estat més senzill, però jo volia un veritable canvi cultural». I és així que arriba a la diòcesi de Vic, d'allà on tanta gent abans havia anat a Ruanda, amb un vincle que vol ser definitiu. «De fet, a la diòcesi hi ha ara mateix fins a 19 ruandesos, però la majoria ho són sota la fórmula *fidei donum*, és a dir que, com uns missioners, al cap dels anys tornen a la diòcesi ruandesa. No és el meu cas: jo soc un rector diocesà». Hakolimana, al cap de quinze anys, diu que li ha calgut canviar de llengua, de cultura i fins de mentalitat. Haver estudiat en llatí i en francès li ho facilita: els dos primers mesos a Catalunya són a Sant Feliu Sasserra per aprendre la llengua. La resta es consolidarà en nou anys a Santpedor i un a Sant Vicenç de Castellet. I encara creu que pot aprendre moltes coses d'aquesta terra, amb mil anys de tradició cristiana, ell, que ve d'una església jove, on dos de cada tres feligresos no

arriba a la trentena. Per tota la resta, us dirà que el fet de tenir la pell negra no li ha suposat cap destorb. Que està content i té temps d'atendre les parròquies -fa missa a la Seu dos cops al dia, un a l'Hospital i, els caps de setmana, també al Carme. Llegeix molt, ha enllestit la llicenciatura de Ciències Polítiques i s'ha bregat en d'altres estudis acadèmics a la Pompeu Fabra, la Universitat de Barcelona o la UOC. També fa classes a Barcelona, a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Sant Pacià. I encara té temps per a l'esport, en un petit gimnàs a la rectoria. També té flaca per la composició musical -a Ruanda les seves cançons es canten en llargues misses on també es resa ballant. I si bé és cert que no parla de política sí que està convençut de la necessitat del diàleg, per sobre de lleis i institucions. Al capdavant, la seva experiència el porta a denunciar qualsevol mena de fonamentalisme religiós o ideològic. I sentència: en el fons els fonamentalistes són gent amb por.